

ІНСТРУМЕНТАРІЙ РЕГУЛЮВАННЯ І СТИМУЛЮВАННЯ ПРИТОКУ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКА ПРАКТИКА

Проведено аналіз основних механізмів та інструментів регулювання і стимулювання притоку іноземних інвестицій в Україні та інших постіндустріальних країнах світу. Проаналізовано елементи інвестиційної політики провідних країн Центрально-Східної Європи та Китаю, які суттєво вплинули на залучення іноземних інвестиційних ресурсів у національні економіки цих країн на шляху їх структурної перебудови. Досліджено роль та місце національних агенцій зі сприяння іноземним інвестиціям у прогресивних країнах Європи. Здійснено порівняльний аналіз механізмів залучення іноземного капіталу України з іншими країнами Європи. Розкрито недоліки та суперечливі аспекти національного законодавства України з регулювання іноземного інвестування. Підкреслено та відзначено важливість використання успішного міжнародного досвіду в процесі розробки та впровадження механізмів залучення іноземних інвестицій в Україні на шляху структурної модернізації її національної економіки.

Ключові слова: іноземні інвестиції, податкові пільги, економічні стимули, інвестиційні агенції, пріоритетні галузі, економічна свобода, недосконала нормативно-правова база.

JEL:F21

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. На сучасному етапі розвитку глобальної економічної системи іноземні інвестиції є важливим чинником економічного зростання та структурної модернізації більшості країн світу. Незважаючи на світову економічну кризу, загальні потоки іноземних інвестицій у світі постійно зростають [1]. Залучення іноземного капіталу відіграє важливу роль у модернізації економіки і розвитку високорозвинених постіндустріальних країн, країн, що розвиваються, і особливо країн з перехідною економікою. Саме тому формування системи інструментарію регулювання і стимулювання притоку іноземних інвестицій є пріоритетним інтересом для багатьох країн, що обрали модернізаційну стратегію соціально-економічного розвитку.

Багато високорозвинених країн та країн, що розвиваються, впродовж останніх 50 років проводили активну політику залучення іноземних інвестицій. Звісно, що досвід залучення іноземного капіталу кожної окремої країни є унікальним та не завжди пристосованим до сучасних українських економічних реалій. У процесі залучення іноземних інвестицій кожна країна використовувала особливий набір економіко-правових інструментів, адаптований до певного внутрішнього та зовнішнього середовища, економічних умов і тенденцій. Ставши на шлях модернізації економіки, Україні необхідно визначити власну стратегію регулювання й стимулювання притоку іноземних інвестицій в економіку з урахуванням успішного досвіду країн світу. В контексті нашого

дослідження аналіз світового досвіду регулювання й стимулювання притоку іноземних інвестицій в економіку країни-реципієнта дозволить поєднати теорію та практику розробки і впровадження механізмів залучення іноземних інвестицій у національну економіку України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми та перспективи міжнародного досвіду залучення іноземних інвестицій у національну економіку з метою її структурної модернізації постійно перебувають у центрі уваги вітчизняних вчених-економістів, серед яких важливо відзначити О. І. Амошу, С. С. Аптекаря, М. Г. Білопольського [2], Д. Г. Лук'яненка [3], І. В. Лук'янова [3], Є. В. Савельєва, С. І. Юрія [5].

За усієї наукової вагомості та практичної значимості згаданих досліджень не всі питання багатогранної проблеми використання успішного міжнародного досвіду залучення іноземних інвестицій знайшли своє вирішення. У більшості наукових досліджень недостатньо виразно визначено основні концептуально-методологічні засади механізмів стимулювання притоку іноземних інвестицій насамперед тих країн світу, які проводили активну інвестиційну політику та курс реформ. Найновіші дослідження недостатньо охоплюють аналіз сильних та позитивних аспектів інвестиційної політики зарубіжних країн, спрямованої на регулювання притоку іноземних інвестицій у національну економіку та використання цього досвіду в подоланні негативного стану інвестиційного клімату та формуванні успішної інвестиційної стратегії України.

Постановка завдання. Метою даної публікації є дослідження особливостей світового досвіду використання інструментарію регулювання і стимулювання притоку іноземних інвестицій та їх використання в українській практиці залучення іноземного капіталу в національну економіку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виходячи з подібних стартових умов, близьким і найбільш прийнятним для економіки України є досвід залучення іноземних інвестицій країн Центрально-Східної Європи (ЦСЄ). Після краху соціалізму більшість країн Центрально-Східної Європи розпочала активний курс реформ, спрямованих на структурну модернізацію економіки і швидке економічне зростання. Важливу роль у швидкому економічному розвитку цих країн відіграли іноземні інвестиції, залучені за допомогою низки економіко-правових механізмів. Майже у всіх країнах ЦСЄ діяльність іноземних інвесторів регулюється національними законами, постановами і адміністративними процедурами, що призначені для всіх без винятку підприємств – як національних, так і іноземних. Тому національні розбіжності у сфері регулювання і стимулювання притоку іноземних інвестицій визначаються не нормами спеціальних законів про іноземні інвестиції, а особливостями податкового, митного та інвестиційного законодавства, а також умовами та порядком реєстрації підприємств. В свою чергу, беручи до уваги високий рівень конкуренції у сфері залучення іноземних інвестицій, інвестиційне законодавство визначається системою пільг, що надаються інвесторам. З огляду на вищесказане особливий інтерес для нас становить вивчення досвіду Польщі, Чехії, Угорщини та Австрії.

Економіка Польщі є дуже привабливою для іноземних інвесторів, оскільки політика польського уряду стосовно іноземних інвестицій є дружньою і відкритою. Польський уряд пропонує іноземним інвесторам різноманітні заохочення, які залежать від виду інвестицій, зокрема застосовує привабливі стимули для іноземних інвесторів, які вкладають капітал у території з високим рівнем безробіття. Так, ставка урядової допомоги (у вигляді податкових та митних пільг) для таких інвесторів складає 50%. Для малих та середніх підприємств вона дорівнює 65%. Особливі субсидії надаються

підприємцям, що інвестують у сектор наукових розробок. Ці проекти можуть очікувати на урядові субсидії у розмірі до 100% [6]. Урядові гранти надаються іноземним інвесторам на основі Програми з підтримки інвестицій, які мають велике значення для польської економіки на 2011–2020 роки (Program for the support of investments of considerable importance for Polish economy for years 2011–2020), що була прийнята Радою міністрів Республіки Польща 5 липня 2011 року [7]. Державна підтримка Міністерства економіки Польщі може бути застосована для компаній, що планують інвестиції в наступних пріоритетних секторах економіки країни: автомобільному, електронному, авіаційному, біотехнологічному, секторі сучасних послуг, наукових досліджень і розробок (R&D). Підтримка також може бути запропонована компаніям, що планують виробничі інвестиції в інших секторах економіки Польщі, якщо мінімальні прийнятні витрати проекту складають 750 мільйонів польських злотих і створюють не менш ніж 200 нових робочих місць або 500 мільйонів злотих і 500 нових робочих місць. У Польщі заснована агенція з інформації та іноземних інвестицій (Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. – PAIIIZ), яка є відповідальною за створення Міжвідомчого комітету з іноземних інвестицій. Основним завданням комітету є підготовка усієї необхідної документації для нових іноземних інвестиційних проектів на території Польщі [8]. Польським урядом ініційовано створення низки веб-сайтів, метою яких є популяризація країни як привабливого місця для іноземних інвестицій. Крім того, у 2008 році Польща ратифікувала більш ніж 60 двосторонніх інвестиційних договорів з багатьма країнами світу.

Чеська Республіка володіє дієвим інструментарієм регулювання і стимулювання притоку іноземних інвестицій, що базується на однаковій законодавчій підтримці як внутрішніх, так й іноземних інвесторів, які є рівноправними суб'єктами чеських податкових законів. Чеська Республіка є членом Багатостороннього агентства з гарантування інвестиційних вкладів (Multilateral Investment Guarantee Agency – MIGA) – міжнародної організації із захисту інвестицій, яка є частиною групи Світового банку та Міжнародного валютного фонду [9]. Країна підписала низку двосторонніх договорів, які підтримують та захищають іноземних інвесторів. Прикладом таких договорів є тісна співпраця в інвестиційній сфері з США, Німеччиною, Великобританією, Францією, Австрією, Швейцарією, Італією, Бельгією, Люксембургом, Нідерландами, Фінляндією, Норвегією, Данією та Китаєм [10]. Уряд Чеської Республіки пропонує новим і вже існуючим інвесторам підтримку в покритті 60% витрат, що пов'язані з інвестиційними проектами. Допомога надається згідно з національною схемою інвестиційних стимулів. Спеціальні види діяльності, такі як створення центрів наукових досліджень та розробок, підтримуються також структурними фондами ЄС. До форм інвестиційних стимулів у Чехії належать податкові пільги строком до десяти років; фінансова підтримка на створення нових робочих місць (2000 євро за одне створене робоче місце); фінансова допомога для навчання та перепідготовки нових робітників (до 45% загальних витрат на навчання); грошові гранти на стратегічні інвестиції в промисловості і технологічній галузі [11].

Угорщина має відкриту економіку, і залучення іноземних інвестицій вважається пріоритетним для угорського уряду. Національний офіс зовнішньої торгівлі (раніше відомий як Угорська агенція з інвестицій та розвитку торгівлі – НІТА) була заснована у 2011 році Міністерством національної економіки Угорщини з метою усіляко допомагати і сприяти іноземним компаніям у процесі інвестування в країну. Була розроблена Національна програма розвитку для підтримки європейських трансів та розробки

програм із заохочення іноземних інвестицій, спрямована на сприяння інвестиційним вкладенням у розвиток ключових територій країни, особливо у найменш розвинені регіони. В її контексті створена Рада інвесторів, яка здійснює політику підтримки економічної конкурентоспроможності Угорщини і привабливості країни для іноземних інвесторів. Вона перебуває під головуванням Міністра економіки Угорщини, Американської торгової палати, Німецько-Угорської торгово-промислової палати, угорської Асоціації спільних підприємств, угорської Асоціації міжнародних інвесторів і Постійної комісії палат ЄС, яка складається з понад 100 найбільших інвесторів. Діяльність Ради інвесторів активізувалася у 2011 році. Ця міжурядова організація захищає іноземні інвестиції в Угорщині, надає їм національний режим і сприяє репатріації прибутку.

В економіці Угорщини допускається частка до 100 відсотків іноземного капіталу, за винятком "стратегічних" холдингів в оборонній промисловості країни. Заборона поширюється і на громадян, які не є членами ЄС. Іноземці, котрі інвестують у фінансові установи та страхові компанії Угорщини, повинні офіційно повідомити уряд країни про це. Відповідно до зобов'язань, які взяла на себе країна при вступі до ОЕСР, іноземні фінансові інститути мають право відкривати філії в Угорщині та здійснювати транскордонні фінансові послуги. Інвестиційні стимули доступні практично для всіх підприємств, зареєстрованих в Угорщині, і застосовуються на систематичній основі, незалежно від національності їх власників або місця їх реєстрації. З метою дотримання правил Європейського Союзу уряд Угорщини більше не надає податкових канікул компаніям на основі обсягу інвестицій. Інвестиційні стимули можуть надаватися шляхом проведення тендерних процедур для іноземних інвестицій у наукові дослідження та розробки, процеси зі сприяння зайнятості та професійної підготовки. Уряд визначає показник інтенсивності для стимулювання, що є максимальним значенням для різних стимулів у пропорції до поточної вартості інвестицій [12]. Угорщина має добре розвинену систему стимулів для іноземних інвесторів, основою якої є спеціальний пакет стимулів для інвестицій, що перевищують встановлену вартість (зазвичай понад 10 млн. євро). Стимули призначені для інвесторів, що вкладають капітал у виробничі потужності, логістичні послуги, регіональні сервісні центри, центри наукових досліджень та розробок, біоенергетичні або туристичні об'єкти. Заохочувальні пакети можуть складатися з грошових субсидій, податкових пільг, навчальних субсидій на створення робочих місць. Угорська система мотивації іноземних інвесторів відповідає нормам ЄС з конкуренції та державної допомоги і перебуває у віданні угорського Агентства з інвестицій та розвитку торгівлі й регулюється Міністерством розвитку та економіки.

В Австрії створена ефективна система, спрямована на підтримку інвестиційної діяльності закордонних інвесторів. Основною організацією, що супроводжує іноземні інвестиції в країні, є Австрійська бізнес-агенція (АБА), яка функціонує під егідою Федерального міністерства економіки та праці Австрії у тісній кооперації з іншими уповноваженими органами державного управління [13]. Основним завданням АБА є надання послуг на безкоштовній основі тим іноземним інвесторам, котрі прагнуть здійснювати економічну діяльність у пріоритетних галузях промисловості та сільського господарства Австрії. Штаб-квартира АБА знаходиться у Відні, також її відділення розміщені в Нью-Йорку і Токіо. При здійсненні інвестиційної діяльності в Австрії для іноземних інвесторів найбільш привабливими є податкові привілеї за доходами, які були отримані в результаті участі в діяльності іншої компанії. Якщо австрійське підприємство отримує дивіденди від іноземної компанії, то, згідно з національним законодавством, вони не обкладаються податком на прибуток при дотриманні таких

умов: організаційно-правова форма іноземної компанії повинна відповідати австрійським аналогам; частка інвестицій австрійського підприємства повинна складати не менш як 25% від їх загального обсягу; інвестиції повинні бути вкладені протягом 12 місяців; частка капіталовкладень в інших аналогічних компаніях не повинна перевищувати 25% від загального обсягу діяльності іноземного підприємства (винятком є лише компанії, які володіють банком). Австрійське законодавство звільняє від оподаткування прибутків ті компанії, від яких надходять дивіденди у країні їх походження. Звільнення іноземних інвестицій від податків стосується також прихованих прибутків [14, с. 17]. Таким чином, Австрія стала однією з найуспішніших країн у сфері регулювання і стимулювання притоку іноземних інвестицій завдяки розробці і впровадженню ефективного механізму залучення іноземного капіталу в національну економіку, що базується на новітній системі економіко-правових положень про капіталовкладення.

Враховуючи особливості та тренди розвитку і функціонування глобальної економіки, для України у сфері залучення та стимулювання притоку іноземних інвестицій цікавим є досвід Китаю. Уряд цієї країни постійно вдосконалює існуючі механізми залучення іноземного капіталу, що сприяє великим обсягам його надходження в економіку. Китай постійно стимулює іноземне інвестування в сектори економіки з високою доданою вартістю, що включають дослідження та розробки у сфері високих технологій та їх впровадження у виробництво, розвиток альтернативних джерел енергії та сучасної сфери послуг. Експортноорієнтовані іноземні інвестиції дуже часто отримують урядову підтримку. Головною метою інвестиційної політики Китаю є забезпечення внутрішнього розвитку у сфері технологічних інновацій та ноу-хау [15]. Китайський уряд заохочує компанії розміщувати регіональні штаб-квартири у центральній, західній та північно-східній частині країни, систематично публікуючи Каталог пріоритетних галузей економіки для іноземних інвестицій, який окреслює заохочувальні заходи для залучення іноземних інвестицій у відповідні сектори економіки на відповідних територіях країни. З метою підвищення інвестиційної привабливості країни КНР підписала низку двосторонніх угод про уникнення подвійного оподаткування з іншими країнами світу.

Уряд Китаю періодично розробляє п'ятирічні макроекономічні плани, які включають п'ятирічний план на утилізацію іноземного капіталу [16]. Розробка п'ятирічного плану допомагає Китаю: забезпечити «фундаментальний перехід» від кількості до якості в іноземному інвестуванні; сконцентруватися на впровадженні високих технологій; приділяти більше уваги навколишньому середовищу та енергетичній ефективності при оцінці інвестицій; запобігти експансії іноземних монополій на китайському ринку; захищати національну економічну безпеку; запобігти порушенню прав інтелектуальної власності. Серед економічних стимулів, які застосовуються з метою регулювання іноземної інвестиційної діяльності в країні, важливим є податковий режим. Оподаткування компаній з іноземними інвестиціями проводиться диференційовано залежно від їх виду, місця розташування і галузевої належності. Деякі види доходів іноземних компаній частково або цілком звільняються від податків, а саме: доходи, отримані від процентних ставок за кредитами, наданими китайському уряду і державним банківським установам міжнародними фінансовими організаціями; доходи від оплати за користування патентним правом у сфері наукових досліджень та розробок, розвитку альтернативної енергетики, транспорту, новітніх технологій. У процесі реінвестування прибутку в КНР строком не менш ніж 5 років, іноземний інвестор може претендувати на повернення до 40% податку на прибуток від суми реінвестицій. У Китаї існує також податковий кредит, що звільняє компанію з іноземними інвестиціями від сплати податку

на дохід протягом двох років прибуткової діяльності. Необхідною умовою одержання цих пільг є інвестування капіталу в економіку Китаю на термін не менш як 10 років. Також до переліку інвестиційних пільг варто віднести передбачену законодавством КНР можливість прискореної амортизації основних засобів, що застосовується до підприємств з іноземними інвестиціями [17]. Згідно із заходами дозвільної Адміністрації, яка займається оцінкою іноземних інвестиційних проектів, усі запропоновані іноземні інвестиції в Китаї повинні отримати дозвіл від Національної комісії з розвитку і реформ (National Development and Reform Commission – NDRC) [18]. Крім того, китайські урядові організації здійснюють постійний нагляд за діяльністю іноземних інвесторів з метою запобігти негативному впливу на економіку країни, навколишнє середовище та національну безпеку. Існує перелік галузей та секторів національної економіки Китаю, іноземні інвестиції в яких є обмежені або ж заборонені на законодавчому рівні [12].

Незважаючи на напрацьований успішний міжнародний досвід залучення іноземних інвестицій, нормативно-правове поле України в галузі іноземного інвестування є суперечливим та непередбачуваним. Це викликає в іноземних інвесторів невпевненість у зв'язку з високим ступенем ризику, оскільки багато законів, пов'язаних з інвестуванням іноземного капіталу в економіку України, суперечать один одному. В законодавстві України відсутній виключний перелік стратегічних галузей економіки, затверджений відповідними органами законодавчої влади. Натомість в Україні існує низка спеціальних обмежень та заборон для іноземних інвесторів (табл. 1).

Таблиця 1

**Спеціальні обмеження і заборони для іноземних інвесторів
у законодавстві України**

Законодавчий акт	Перелік обмежень і заборон
Господарський кодекс України	Законом можуть бути визначені галузі господарювання і території, для яких встановлюється загальний розмір участі іноземного інвестора, а також території, на яких діяльність підприємств з іноземними інвестиціями (частка іноземного інвестора перевищує 10%) обмежується або забороняється, виходячи з вимог національної безпеки (ст. 116, п. 5). Іноземні підприємства (частка іноземного капіталу становить 100%) не можуть бути створені в галузях, що мають стратегічне значення для України (ст. 117).
Земельний кодекс України	Землі сільськогосподарського призначення не можуть передаватися у власність іноземним громадянам, особам без громадянства, іноземним юридичним особам та іноземним державам (ст. 22, ч. 5).
Закон України “Про режим іноземного інвестування”	Законами України можуть визначатися території, на яких діяльність іноземних інвесторів та підприємств з іноземними інвестиціями обмежується або забороняється, виходячи з вимог національної безпеки (ст. 7).
Закон України “Про основи національної безпеки України”	До загроз національним інтересам і національній безпеці в національній сфері належать: критична залежність національної економіки від кон'юнктури зовнішніх ринків; небезпечне для економічної залежності України зростання частки іноземного капіталу у стратегічних галузях економіки (ст. 7).
Закон України “Про приватизацію державного майна”	Перелік об'єктів групи Г (стратегічні підприємства), у приватизації яких беруть участь іноземні інвестори, затверджується Верховною Радою України за участю КМУ (ст. 5, п. 4).

Примітка. Складено автором за: [19, с. 21].

Інвестори критикують правову систему України за її неефективність, обтяжливі процедури, непередбачуваність, корупцію і схильність до політичного втручання [20]. Згідно з дослідженнями, проведеними організацією Heritage Foundation, за індексом економічної свободи 2014 року (2014 Index of Economic Freedom) Україна посіла 155 місце з-поміж 178 країн світу. Аналітики характеризують економіку України як "репресовану". Неефективна законодавча база нашої держави залишається вкрай вразливою з високим рівнем політичного втручання. Корупція, що є однією із найсерйозніших проблем України, підриває крихкий стан верховенства права. Українська судова влада є предметом інтенсивного політичного тиску і значною мірою виконує волю виконавчої влади. За рівнем свободи вкладення інвестицій в економіку Україна посідає 164 місце у світі, за рівнем фінансової свободи – 132 [21]. Одночасно процес вирішення цієї проблеми гальмується корупцією у державних органах влади, а також відсутністю дієвих інструментів економічного регулювання. За глобальним індексом конкурентоспроможності 2013–2014 років (Global Competitiveness Index) Україна займає 84 місце зі 148 країн світу і знаходиться в рейтингу поруч з Тунісом та Уругваєм [22].

Висновки та перспективи подальших розвідок. Підсумовуючи досвід зарубіжних країн у досліджуваній сфері, можна зазначити, що в розвинених країнах світу напрацьовано і застосовано систему стимулювання й залучення іноземних інвестицій, елементи якої можна використати в Україні для стимулювання структурної модернізації її економіки. В контексті цього варто наголосити, що Україна не створила належних політичних, економічних та організаційних умов, які би приваблювали достатню кількість серйозних та ефективних іноземних інвестицій. У нашій країні відсутній дієвий інструментарій регулювання і стимулювання притоку іноземних інвестицій. Негативні умови ведення бізнесу та поганий інвестиційний клімат, складні податкові й митні умови, недосконалі закони і нормативно-правові акти, низький рівень корпоративного управління та недієва судова система, рейдерство і корупція перешкоджають процесу широкого залучення іноземного капіталу в економіку України. В Україні не використовується напрацьований у міжнародній практиці успішний механізм збільшення надходжень іноземного капіталу в національну економіку. Натомість українське законодавство та економічна політика створюють лише абстрактні можливості для діяльності іноземних інвесторів на території держави. Такий підхід не спроможний сприяти проведенню структурної модернізації національної економіки України і покращенню її міжнародної конкурентоспроможності за рахунок залучення великого обсягу іноземних інвестицій. Отже, вважаємо, що першочерговим завданням нового уряду України повинно стати використання міжнародного досвіду залучення іноземних інвестицій у національну економіку для стимулювання її структурної модернізації і підвищення конкурентоспроможності на міжнародній арені.

Література

1. *OECD (2013), OECD International Direct Investment Statistics 2013, OECD Publishing [WWW resource]. – Mode of access : <http://dx.doi.org/10.1787/idis-2013-en>.*
2. *Структурні реформи економіки: світовий досвід, інститути, стратегії для України : моногр. [О. І. Амоша, С. С. Аптекарь, М. Г. Білопольський, С. І. Юрій та ін.]. – Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2011. – 848 с.*
3. *Глобальное экономическое развитие: тенденции, асимметрии, регулирование : моногр. [Д. Лукьяненко, А. Колот, Я. Столярчук и др.]; под науч. ред. проф. Д. Лукьяненко, А. Поручника и В. Колесова. – К. : КНЭУ, 2013. – 466 с.*

4. Лук'янов І. В. Іноземні інвестиції в економіку України у перехідний період / І. В. Лук'янов. – К. : Фенікс, 2011. – 120 с.
5. Економічні проблеми XXI століття: міжнародний та український виміри : моногр. / за ред. С. І. Юрія і Є. В. Савельєва. – К. : Знання, 2007. – 595 с.
6. *European Economic Development & Investment magazine* [WWW resource]. – Mode of access : <http://www.investineu.com/content/invest-poland>
7. *Ministry of Economy of the Republic of Poland: Program for the support of investments of considerable importance for Polish economy for years 2011–2020.* – Warsaw, 5 July 2011 // [WWW resource]. – Mode of access : <http://www.mg.gov.pl/files/upload/7831/program%20wersja%20angielskim.pdf>.
8. *Polish Information and Foreign Investment Agency* [WWW resource]. – Mode of access : http://www.paiz.gov.pl/governmental_grants.
9. *Multilateral Investment Guarantee Agency* [WWW resource]. – Mode of access : <http://www.miga.org/>.
10. *The World Bank* [WWW resource]. – Mode of access : <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/NEWS/0,,contentMDK:20040648~pagePK:64257043~piPK:437376~theSitePK:4607,00.html>.
11. *Czechinvest. Investment Climate in the Czech Republic. Last update: March 2013* [WWW resource]. – Mode of access : <http://www.czechinvest.org/data/files/en-obalka-vnitrek-ic-brezen-2013-53-en.pdf>.
12. *U. S. Department of State* [WWW resource]. – Mode of access : <http://www.state.gov/e/eb/rls/othr/ics/2012/index.htm>.
13. *ABA-Invest in Austria* [WWW resource]. – Mode of access : <http://investinaustria.at/EN/Home/ABA-Invest+in+Austria.aspx>.
14. Гаврилюк О. В. Зарубіжний досвід залучення іноземних інвестицій / О. В. Гаврилюк, С. В. Сіденко, Б. С. Арагау. – К. : Ін-т світ. економіки і міжнародних відносин НАН України, 1995. – 125 с.
15. *The China Council for International Investment Promotion* [WWW resource]. – Mode of access : <http://en.cciip.org.cn/>.
16. *Китай. – М., Междунар. Отношения, 1992.*
17. *Dongguan Foreign Investment Promotion Cente* [WWW resource]. – Mode of access : <http://www.investinchina.gov.cn/index.html>.
18. *National Development and Reform Commission* [WWW resource]. – Mode of access : <http://en.ndrc.gov.cn/mfndrc/default.htm>.
19. *Участь іноземних інвесторів у приватизації / Центр соц.-екон. досліджень CASE. – Варшава–Київ, 2007. – С. 34.*
20. *Європейська бізнес-асоціація* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.eba.com.ua/uk/about-eba/indices/investment-attractiveness-index>.
21. *2014 Index of Economic Freedom. The Heritage Foundation* [WWW resource]. – Mode of access : <http://www.heritage.org/index/country/ukraine>.
22. *The Global Competitiveness Report 2013–2014. World Economic Forum* [WWW resource]. – Mode of access : http://www3.weforum.org/docs/GCR2013-14/GCR_Rankings_2013-14.pdf.

References

1. *OECD (2013), OECD International Direct Investment Statistics 2013, OECD Publishing.* – <http://dx.doi.org/10.1787/idis-2013-en>.

2. Amosha A., Aptekar S., Bilopolskyi M., Iyryi S. *Structural reforms of economy: world experience, institutes, strategies for Ukraine*, Ternopil, Ekonomichna dumka TNEU, 2011.
3. Lukyanenko D., Kolot A., Stolyarchuk I. *Global economic development trends, asymmetry, regulation*, Kyiv, KNEU, 2013/.
4. Luk'yanov I. *Foreign investment in the economy of Ukraine in transition period*, Kyiv, Feniks, 2011.
5. Iyryi S. and Savel'ev E. *Economic problems of the XXI century: international and Ukrainian dimensions*, Kyiv, Znannia, 2007.
6. *European Economic Development & Investment magazine*. – <http://www.investineu.com/content/invest-poland>. (accessed 1 March 2014).
7. *Ministry of Economy of the Republic of Poland. Program for the support of investments of considerable importance for Polish economy for years 2011–2020*, Warsaw, 5 July 2011. – <http://www.mg.gov.pl/files/upload/7831/program%20wersja%20angielskim.pdf> (accessed 2 March 2014).
8. *Polish Information and Foreign Investment Agency*. – http://www.paiz.gov.pl/governmental_grants (accessed 3 March 2014).
9. *Multilateral Investment Guarantee Agency*. – <http://www.miga.org/>. (accessed 28 February 2014).
10. *The World Bank*. – <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/NEWS/0,,contentMDK:20040648~pagePK:64257043~piPK:437376~theSitePK:4607,00.html> (accessed 27 February 2014).
11. *Czechinvest. Investment Climate in the Czech Republic. Last update: March 2013*. – <http://www.czechinvest.org/data/files/en-obalka-vnitrek-ic-brezen-2013-53-en.pdf> (accessed 3 March 2014).
12. *U. S. Department of State*. – <http://www.state.gov/e/eb/rls/othr/ics/2012/index.htm> (accessed 6 March 2014).
13. *ABA-Invest in Austria*. – <http://investinaustria.at/EN/Home/ABA-Invest+in+Austria.aspx> (accessed 5 March 2014).
14. Havrylyuk O., Sidenko S., Arahau B. *Foreign experience of attracting foreign investment*, Kyiv, Institute of World Economy and International Relations of the NAS of Ukraine, 1995.
15. *The China Council for International Investment Promotion*. – <http://en.cciip.org.cn/> (accessed 6 March 2014).
16. *China. Moscow, Mezhdunarodnye otnosheniya*, 1992.
17. *Dongguan Foreign Investment Promotion Center*. – <http://www.investinchina.gov.cn/index.html> (accessed 25 February 2014).
18. *National Development and Reform Commission*. – <http://en.ndrc.gov.cn/mfndrc/default.htm> (accessed 27 February 2014).
19. *The participation of foreign investors in privatization*, Warsaw–Kyiv, CASE, 2007.
20. *European business association*. – <http://www.eba.com.ua/uk/about-eba/indices/investment-attractiveness-index> (accessed 20 February 2014).
21. *2014 Index of Economic Freedom. The Heritage Foundation*. – <http://www.heritage.org/index/country/ukraine> (accessed 20 February 2014).
22. *The Global Competitiveness Report 2013–2014. World Economic Forum*. – http://www3.weforum.org/docs/GCR2013-14/GCR_Rankings_2013-14.pdf (accessed 20 February 2014).

Редакція отримала матеріал 20 березня 2014 р.